

Практичне завдання на володіння професійними практичними вміннями та навичками

м. Київ

16.04.2025р.

ПП: Ковчі Аттіла Ласлович

ЗАВДАННЯ № 3

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 1

Відповідь- так.

Згідно п. 5 ст. 19 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» на осіб, які мають спеціальні звання Бюро економічної безпеки України, поширюється Дисциплінарний статут Національної поліції України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Відповідно до п. 3 ст. 14 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» службове розслідування призначається за письмовим наказом керівника, якому надані повноваження із застосування до поліцейського дисциплінарного стягнення.

Згідно з ч. 1 ст. 17 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» Директор Бюро економічної безпеки України призначає на посади та звільняє з посад першого заступника та заступників Директора Бюро економічної безпеки України, інших працівників центрального апарату Бюро економічної безпеки України, керівників територіальних управлінь Бюро економічної безпеки України та їх заступників; застосовує дисциплінарні стягнення на осіб, які мають спеціальні звання центрального апарату Бюро економічної безпеки України, на підставі рішення дисциплінарної комісії.

Відповідно до п. 5 ч. 2 ст. 35-1 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», до обов'язків підрозділу внутрішнього контролю Бюро економічної безпеки України віднесено, зокрема, проведення службового розслідування стосовно працівників Бюро економічної безпеки України.

З огляду на наведене, призначення службового розслідування підрозділом внутрішнього контролю стосовно аналітика БЕБ віднесено до повноважень Директора Бюро.

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 2

Ковчі Аттіла Ласлович

Практичне завдання (професійні вміння та навички). 16.04.2025 / Сторінка 1 з 8

Підпис

Відповідь – так.

Відповідно до Правил професійної етики працівників Бюро економічної безпеки України, затверджених наказом Бюро економічної безпеки України 30 червня 2022 року № 129 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 19 серпня 2022 р. за № 943/38279, працівник Бюро має дотримуватися встановлених цими Правилами основних моральних та професійно-етичних принципів, утримуватись від вчинення дій, заяв чи вчинків, що компрометують його самого, колег, інших осіб з якими взаємодіє працівник, а також компрометують БЕБ та державу в цілому.

Принцип доброчесності, визначений Порядком, полягає в наступному: бути чесним та добропорядним, не допускати переваг приватного інтересу над публічним під час виконання посадових (службових) обов'язків; використовувати своє службове становище лише для виконання своїх посадових (службових) обов'язків і доручень керівників, наданих на підставі та на умовах повноважень, передбачених законами та іншими нормативно-правовими актами; не використовувати службове становище в особистих (приватних) інтересах чи в неправомірних особистих інтересах інших осіб, у тому числі не використовувати свій статус та інформацію про місце роботи з метою одержання неправомірної вигоди, пільг, переваг для себе чи інших осіб.

За умовами завдання аналітик повідомив директора компанії Н про те, що стосовно нього за виявленими фактами має бути розпочате кримінальне провадження, після чого останній виїхав за межі України.

Таким чином, аналітик використав своє службове становище в неправомірних особистих інтересах інших осіб, чим допустив порушення зазначених Правил.

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 3

Відповідь – так, за умови, що притягнення до дисциплінарної відповідальності відбулося на підставі рішення дисциплінарної комісії.

За умовами завдання, Директор БЕБ своїм наказом притягнув аналітика Б. до дисциплінарної відповідальності на підставі пунктів 1, 2 та 6 ч. 4 ст. 36 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України».

Відповідно до цих пунктів, Підставами для притягнення осіб, які мають спеціальні звання Бюро економічної безпеки України, до дисциплінарної відповідальності є:

- 1) невиконання чи неналежне виконання обов'язків;
- 2) незаконне розголошення інформації з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням ними своїх повноважень;
- б) порушення правил професійної етики.

Оскільки за умовами завдання, за результатами службового розслідування було підтверджено відомості про те, що аналітик Б шляхом листування в месенджері WhatsApp повідомив директора компанії Н про зміст і результати аналітичного дослідження, в якому фігурувала компанія Н, а також відповідні аналітичні продукти і документи, що готувалися у зв'язку з цим, аналітик Б неналежно виконав свої службові обов'язки щодо нерозголошення даних аналітичного

дослідження, здійснив незаконне розголошення інформації з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням ними своїх повноважень, а також порушив правила професійної етики, зокрема в частині дотримання принципу доброчесності.

З огляду на наведене, наказ Директора БЕБ про притягнення аналітика Б до дисциплінарної відповідальності відповідає вимогам Закону за умови, що притягнення до дисциплінарної відповідальності відбулося на підставі рішення дисциплінарної комісії,

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 4

Відповідь – ні.

Відповідно до ч. 1 ст. 366 КК України, складання, видача службовою особою завідомо неправдивих офіційних документів, внесення до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей, інше підроблення офіційних документів - караються штрафом від двох тисяч до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

За умовами завдання, директора компанії Н подав до митного органу підроблений висновок експертизи зовнішньоекономічного контракту на відповідність ціновим параметрам, визначеним державною установою А. Вимога надання такого експертного висновку впроваджена постановою Кабінету Міністрів України, тобто є обов'язковою до виконання.

Відповідно до згаданої постанови, будь-який зовнішньоекономічний контракт будь-якого суб'єкта господарювання має проходити експертизу на відповідність ціновим параметрам у сертифікованих приватних експертів, які отримали сертифікацію державної установи А.

Враховуючи наведене, зазначений експертний висновок має статус офіційного документа.

Відповідно до постанови Верховного Суду від 04.06.2020 по справі № 742/319/18, виходячи з положень ч. 1 ст. 366 КПК України суб'єктивна сторона злочину, передбаченого цими нормами кримінального закону, характеризується наявністю прямого умислу у винної особи, тобто суб'єкт має чітко усвідомлювати, що він вносить до офіційних документів завідомо неправдиві відомості, вчиняє інше підроблення документів, або складає та видає завідомо неправдиві документи і бажає так чинити. Об'єктивна сторона службового підроблення полягає в перекрученні істини в офіційному документі, вчиненому службовою особою з використанням свого службового становища. Відповідно до вимог ст. 91 КПК України подія злочину розуміється як елемент об'єктивної сторони складу злочину, що відбувся у певному часі, місці та певним способом. Внесення до документів неправдивих відомостей означає включення інформації, яка повністю або частково не відповідає дійсності, до офіційного документа.

Однак з умов завдання не випливає, що директора компанії Н склав та видав зазначений підроблений офіційний документ, а лише використав його.

За таких умов, в діях директора компанії Н відсутній склад злочину, передбачений ч. ст. 366 КК України, водночас в його дія вбачаються ознаки іншого кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 358 КК України, а саме: використання завідомо підробленого документа.

Відповідно до приміти до ст. 358 КК України, під офіційним документом у цій статті та статтях 357 і 366 цього Кодексу слід розуміти документи, що містять зафіксовану на будь-яких матеріальних носіях інформацію, яка підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти, які

спричинили чи здатні спричинити наслідки правового характеру, чи може бути використана як документи - докази у правозастосовчій діяльності, що складаються, видаються чи посвідчуються повноважними (компетентними) особами органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, юридичних осіб незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, а також окремими громадянами, у тому числі самозайнятими особами, яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів, що складені з дотриманням визначених законом форм та містять передбачені законом реквізити.

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 5

Відповідь – ні.

Відповідно до ч. 3 ст. 216 КПК України, якщо під час розслідування кримінальних правопорушень, зазначених у пунктах 1, 2 і 3 цієї частини, будуть встановлені кримінальні правопорушення, передбачені статтями 192, 358, 366, 369 Кримінального кодексу України, вчинені особою, стосовно якої здійснюється досудове розслідування, або іншою особою, якщо вони пов'язані з кримінальними правопорушеннями, вчиненими особою, стосовно якої здійснюється досудове розслідування, такі правопорушення можуть розслідуватися детективами органів Бюро економічної безпеки України, у разі якщо досудове розслідування таких кримінальних правопорушень не віднесено до підслідності Державного бюро розслідувань чи Національного антикорупційного бюро України.

З огляду на наведене, детективи органів Бюро економічної безпеки України можуть розслідувати кримінальне правопорушення, передбачене ст. 366 КК України, лише у випадку якщо під час розслідування кримінальних правопорушень, зазначених у пунктах 1, 2 і 3 частини 3 ст. 216 КПК України, будуть встановлені кримінальні правопорушення, передбачені статтями 192, 358, 366, 369 Кримінального кодексу України, вчинені особою, стосовно якої здійснюється досудове розслідування, або іншою особою, якщо вони пов'язані з кримінальними правопорушеннями, вчиненими особою, стосовно якої здійснюється досудове розслідування.

Оскільки з умов завдання цього не впливає, тому детективи органів БЕБ не вправі здійснювати досудове розслідування зазначеного кримінального правопорушення.

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 6

Ризик 1: порушення суб'єктами господарювання порядку регулювання зовнішньоекономічної діяльності в частині протиправного завищення цінових параметрів в зовнішньоекономічних контрактах містить суттєву загрозу для суспільних відносин у сфері справляння податку на додану вартість, оскільки за результатами виконання таких контрактів в держави в особі її податкових органів виникає обов'язок щодо відшкодування суб'єкту господарювання надмірної суми податку на додану вартість, обрахованої в залежності від завищених цінових параметрів укладених зовнішньоекономічних контрактів.

Ризик 2: порушення суб'єктами господарювання порядку регулювання зовнішньоекономічної діяльності в частині протиправного заниження цінкових параметрів в зовнішньоекономічних контрактах, може вказувати на ймовірну участь суб'єкта господарювання в схемі виведення коштів за кордон та приховування прибутку за кордоном з метою уникнення його оподаткування.

Ризик 3: порушення суб'єктами господарювання порядку регулювання зовнішньоекономічної діяльності в частині підроблення документів та використання таких підроблених документів щодо фактичного походження товару, що підлягає експорту, його цінкових та якісних характеристик. Зазначене може вказувати про ймовірну участь суб'єкта господарювання в схемі експорту, до прикладу сільськогосподарської продукції, закупленої без оформлення відповідних документів бухгалтерського та податкового обліку за готівку, з метою ухилення від сплати податків виробником такої продукції, та отримання подальшого експортного відшкодування ПДВ експортером.

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 7

Джерела інформації:

1. Відомості Державної митної служби щодо цінкових параметрів аналогічних категорій товарів, що були експортовані впродовж останніх 3-х років.
2. Відомості Державної податкової служби щодо результатів перевірок фінансового-господарської діяльності суб'єктів господарювання, що здійснювали зовнішньоекономічну діяльність з аналогічними категоріями товарів, та декларували податковий кредит з податку на додану вартість з відповідних експортних операцій.
3. Відомості, що ймовірно є в розпорядженні міністерства У та державної установи А, щодо цінкових параметрів зовнішньоекономічних контрактів з аналогічними категоріями товарів впродовж останніх трьох років.
4. Відомості Державної служби статистики щодо цінкових параметрів зовнішньоекономічних контрактів з аналогічними категоріями товарів впродовж останніх трьох років.
5. Відомості, що ймовірно є в розпорядженні профільного міністерства або іншого центрального органу виконавчої влади, що формує та реалізує державну політику і відповідній сфері (наприклад у випадку експорту сільськогосподарської продукції – Міністерство аграрної політики України), щодо цінкових параметрів аналогічних категорій товарів.

6. Відомості, що містяться у відкритих джерелах інформації в мережі Інтернет, зокрема щодо пропозицій купівлі-продажу аналогічних товарів, у тому числі за кодомом.

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 8

Для ризику, що полягає в протиправному завищенні цінових параметрів в зовнішньоекономічних контрактах, економічним показником, який аналітик БЕБ повинен використати для кількісного опису визначеного ризику, є сума податку на додану вартість, яка за результатами здійснення такої зовнішньоекономічної операції може бути надмірно відшкодована відповідному суб'єкту господарювання.

Для ризику, що полягає в протиправному заниженні цінових параметрів в зовнішньоекономічних контрактах, економічним показником, який аналітик БЕБ повинен використати для кількісного опису визначеного ризику, є сума ймовірного прибутку, що буде прихована за кордоном з метою уникнення його оподаткування.

Для ризику, що полягає в підробці та використанні підроблених документів щодо фактичного походження товару, неможливо визначити або підібрати економічний показник, який аналітик БЕБ повинен використати для кількісного опису визначеного ризику. Тому додатковим показником для наведеного ризику стануть ознаки, за якими суб'єкта господарювання, від імені якого оформлено фіктивні документи щодо походження товару, можна віднести до категорії «фіктивних» або «транзитивних». Для цього аналітик БЕБ повинен використати відомості, що повинні міститися в інформаційно-аналітичній системі БЕБ, які можуть вказувати на зазначені ознаки.

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 9

Економічну загрозу ризику, що полягає в протиправному завищенні цінових параметрів в зовнішньоекономічних контрактах, та може призвести до протиправного відшкодування суб'єкту господарювання сум податку на додану вартість оцінюю за зростаючою шкалою на «5», оскільки зазначене негативне економічне явище у випадку його поширення та систематичного використання призведе до масового характеру розкрадання коштів з державного бюджету у вигляді безпідставного відшкодування ПДВ.

Економічну загрозу ризику, що полягає в протиправному заниженні цінових параметрів в зовнішньоекономічних контрактах, та може призвести до схем виведення коштів за кордон та приховування прибутку за кордоном з метою уникнення його оподаткування, оцінюю за зростаючою шкалою на «4», оскільки зазначене негативне економічне явище у випадку його поширення та систематичного використання може призвести до ухилення від сплати податків в особливо великих розмірах та виведення коштів за кордон. Однак для усунення негативних наслідків від застосування зазначеної схеми Податковим кодексом України передбачено трансферне ціноутворення, через застосування механізму «витягнутої руки».

Економічну загрозу ризику, що полягає у використанні в зовнішньоекономічних операціях фіктивних документів щодо фактичного походження товару оцінюю за зростаючою шкалою на «5», оскільки зазначене негативне економічне явище у випадку його поширення та систематичного використання призведе до масового характеру розкрадання коштів з державного бюджету у вигляді безпідставного відшкодування ПДВ, а також ухилення від сплати податків виробниками такої продукції.

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ № 10

В рамках завдань, визначених ст. 4 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України», з метою запобігання або мінімізації загроз економічній безпеці держави від ризику, що полягає у використанні підроблених висновків експертизи для протиправного завищення чи заниження цінових параметрів в зовнішньоекономічних контрактах, БЕБ може запропонувати внести зміни до нормативно-правових актів, наслідком яких стане створення та ведення державною установою А реєстру висновків експертизи зовнішньоекономічних контрактів, а також надання доступу до такого реєстру митним органам.

За умови внесення державною установою А до реєстру лише верифікованих висновків експертизи, зазначене мінімізує ризик надання суб'єктами господарювання митним органам підроблених висновків експертизи, оскільки останні в обов'язковому порядку верифікуватимуть їх в зазначеному реєстрі.

Крім того, у межах свої повноважень БЕБ здійснюватиме збір та аналіз інформації про цінові параметри товарів, що складають 10% і більше зовнішньоекономічного товаропотоку, а також здійснювати оперативний аналіз укладених зовнішньоекономічних контрактів за їх ціновими параметрами.

У разі виявлення аномально високих чи низьких цінових параметрів БЕБ оперативно, в режимі онлайн інформуватиме митні органи щодо зазначеного.

Для запобігання або мінімізації загроз економічній безпеці, що полягають у використанні у зовнішньоекономічних операціях підроблених документів щодо фактичного походження товару, БЕБ слід ефективно застосовувати інструменти оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування.

В ході ОРД або розслідування кримінальних проваджень можуть бути отримані відомості, до прикладу, про факти масового скуповування суб'єктами господарювання сільськогосподарської продукції у промислових масштабах за готівку без оформлення відповідних документів бухгалтерського та податкового обліку, з метою їх подальшого перепродажу за кордон.

Оскільки така діяльність потребує значних організаційних та логістичних зусиль, відомості щодо такої діяльності завчасно можуть стати відомі органу БЕБ, після чого слід здійснити оцінку ризиків, визначити найбільш ефективні шляхи їх запобігання або мінімізації, розробити відповідні плани на стратегічному та тактичному рівнях, та послідовно реалізувати їх.

Зазначене призведе до того, що правоохоронна діяльність Бюро буде спрямована на руйнування злочинної схеми ухилення від сплати податків в особливо великих розмірах, а також схеми розкрадання бюджетних коштів шляхом безпідставного відшкодування податку на додану вартість.